

Ribogojilište za štuke. U Njemačkoj je opet uređeno jedno novo ribogojilište za produkciju nasada (mlada) od štuke kod vodopada u okrugu Lyck.

Njemačke rijeke i jezera sve više nasadivaju štukom, koja vrlo dobro uspijeva u tim manje toplim vodama.

Kod nas se vodi borba protiv lovostaje i najmanje mjere za štuku. Na ribljoj pijaci prodavaju se štukice od 15 cm duljine, kao da su sitne kosti delikatesa.

D.

Pastrvska ikra iz Danske. Danska producira oko 50 milijuna pastrvske ikre. Od toga eksportira 48 milijuna.

Opazeno je, da se pastrve odgojene od one ikre izgube slično kao kod nas kalifornijska pastrva. Istraživanjima pronašlo se, da ta oplodena jajašca potječu od morskih pastrva, koje putuju u velikim množinama na mriještenje u slatke vode.

Od tih jajašaca možemo odgojiti dobru pastrvu za ribarsku tržnicu, ali nikada za rasplodivanje. To iskustvo davno je poznato, ali su trgovinski interesi znali to vješto prikriti.

Zato je Švajcarska prestala nabavljati danska jajašca i nabavlja ih sada iz naše Like.

D.

Vodogradevine ugrožavaju ribarstvo. Stara je to žalba svih ribara, za koju često nisu marili mjerodavni tehnički krugovi.

Naš novi zakon o slatkovodnom ribarstvu predviđa, da se kod vodogradevina imaju uzeti u obzir i ribarski interesi.

Medutim je u Njemačkoj ministar za prehranu i poljoprivredu odredio, da jedan ribarski inspektor održi nekoliko predavanja vodogradevinarskim činovnicima, da se upoznaju sa interesima ribarstva kod vodogradevina i melioracija.

Takova predavanja drže se na terenu kod svih drž. vodogradevinskih uprava.

Sigurno je, da je to pravi put za praktično upoznavanje ribarskih interesa bez

suvišnog i neplodnog dopisivanja i nadmudrivanja.

D.

Upotreba žive ribe za meku. Na predstavku njemačkog ureda za prehranu i saveza za zaštitu životinja glede uporabe žive meke za ribolov izjavilo je ministarstvo unutarnjih posala: Upotreba žive meke opravdava se onda ako za dobavu ribe kao važne ljudske hrane drugi koji način i sredstvo ne vodi polučanju cilja.

U tom slučaju služi meka razboritoj i opravdanoj svrsi, pak se ne može zato zabraniti ribolov sa mekom. Ribaru je živa meka vazda potrebna, a športašu za lov grabežljivih riba u određenim vodama. To je najvećim dijelom predviđeno u zakupnim ugovorima za ribolov.

Time se ne mijenja § 1 njemačkog zakona o zaštiti životinja, po kojem je svako nepotrebno mučenje životinja i grubo rukovanje makar i niskih rodova zabranjeno i kažnjivo.

D.

Vraćanje ribljeg mlada sa poplavilišta u stalne vode. Napredovanjem kulture uopće nestaje prirodnih pogodnosti za razmnožavanje ribe.

Industrija, kanalizacija, melioracija, parobrodarstvo, motorizacija plovila i t. d. kako napreduju sve više uništavaju životne prilike za ribu.

Potrebno je zato, da se makar ona riba i njezina mlad, koja zaostaje iza poplava po udubinama prenese u stalne vode tekuće ili stajačice.

U nekim državama dužni su to činiti zakupci ribolova, ribarske zadruge za zaštitu riba kao i športska ribarska udruženja. U tu svrhu potrebne guste mreže treba da nabave spomenute organizacije.

Uporabu takovih mreža mogla bi dozvoliti banska uprava pod sigurnim nadzorom. Takove odredbe trebalo bi kod nas uvrstiti u nove zakupne ugovore o ribolovu.

D.

Ribarske knjige i časopisi

Jadranski Ribar. God. III. br. 4. donosi članak pod naslovom »Lijep primjer« u kojem pohvalno piše o radu uzgajatelja kamenica g. L. Maškarića u zaljevu Malog Stona, koji je žilavim radom za 5—6 g. »dotjerao proizvodnju i prodaju kame-

nica dotle, da on sam otprema godišnje mnogo više akmenica nego svi ostali gajitelji skupa. Posve je prirodno i pravedno da ovakav golemi rad nije ostao bez zaslužena ploda. Osim jakih gajilišta kamenica i zemljišta sa lijepom stanb. zgradom

i drugim manjim uz gajilište, sagradio je g. Maškarić uskoro lijepu dvokatnicu usred Lapada u Dubrovniku. U svem našem ribarstvu sigurno nije bilo do sada primjera, da je pojedinac, bez ičije pomoći ni vanredno sretnog slučaja, već ustrajnim vlastitim radom, polučio toliko uspjeha. — U drugom članku piše g. Šrajber inspektor mor. ribarstva u m., o jednostavnom, praktičnom i uspješnom načinu izvoza naše morske ribe. Iznosi mišljenje, da za sada nije produkcija i potrošnja morske ribe u uutrašnjosti tolika da bi trebalo nabaviti specijalne vagone za prevoz morske ribe. Međutim potrošnja morske ribe u unutrašnjosti naše zemlje razvila se je toliko, da se već redovno izvozi iz Primorja morska riba u više od 30 raznih mjesta, što većih, što manjih. U manja mjesta otprema se riba u običnim sanducima, a to nije dobro, jer se često i lako kvari. Stoga g. Šrajber preporuča upotrebu malih hladnih sanduka, praktičnih u upotrebi i sigurnih u izolaciji. Takvi mali sanduci bili bi dobri za otpremu morske ribe u manja mjesta, koja troše i neznatnije količine.

U istom broju ovog lista prikazano je predavanje g. Siminiatia o ribarskom sportu na moru, a Kap. Drago Mikasović piše o skloništu za djecu siromašnih ribara. Iako ribarski stalež na moru i po svojoj brojnoj snazi i po produktivnosti pretstavlja vrlo aktivan stalež, ipak je to najsiromašniji stalež, a njegov podmladak nema niti jednog zavoda ili stručne škole. Trebalo bi na državnom imanju na Mljetu osnovati zavod i sklonište za stručno spremanje djece siromašnih ribara. Iza toga članka slijedi naredba o zabrani sidrenja na mjestima gdje su položeni podmorski kabeli, izdana od Direkcije pomorskog saobraćaja, a zatim razni dopisi i prikaz prometa svježih ribe sa stanice Sušak, Šibenik i Split. U ovom broju su 4 slike. List izlazi mjesečno jedamputa već treću godinu, kao glasilo Jugoslavenskog društva ribara na Jadranu. Pretplata za Jugoslaviju Din 10.— godišnje. Uredništvo je u Splitu, Krešimirova ul. 12, a urednik je Luka Ruić.

Jadranski Ribar br. 5 u uvodnom članku prikazuje značenje sport. ribolova u turizmu i govori o knjizi, koju je izdala Dir. pom. saobraćaja u Splitu pod naslovom »Sportski ribolov na jugosl. Primorju« na našem i francuskom jeziku. Kao

drugi članak donosi preštampan iz našeg »Ribarstva« br. 1. i 2. članak Dra Tonka Šoljana o mrežnoj vrši »Ryssja« sa slikama. Zatim N. Milić piše o lovu Gavuna, a G. Šrajber o potrebi gradnje modernih ribarnica s naročitim obzirom na prilike grada Splita. Kap. Drago Mikasović piše o plasiranju ribe. Poslije raznih dopisa slijede društvene vijesti. U petom broju ima šest slika. List je zbog svoje jeftinoće pristupačan širokim krugovima i mi ga najtoplije preporučamo za pretplatu i morskim slatkovodnim ribarskim krugovima, jer će dobro poslužiti za pouku, kao i upoznavanje raznih prilika i potreba, a i za stvaranje veza među ribarima. Sadržaj lista je uvijek zanimljiv i vrijedan pa nije čudo da se ovaj list razvija i širi.

Ribarski List, God. XIII. br. 3.—4. U tom broju Vejsil Ćurčić opisuje Neretvu i njezine pastrve. U članku sa 6 slika i 2 karte uspješno i s punim opravdanjem se ističu prednosti Neretve kao prvorazredne rijeke za sportski ribolov i turizam. Vanredno duhovito prikazuje Dr. Milorad Lozanić iz Čačka prilike zaštite ribarstva. Karakteristični su oni retci u kojima pisac govori o ubijanju riba dinamitom. U našem listu je bilo u br. 1. i 2. govora o tom ribarskom zlu, pravoj kugi i pokori, pa kada čitamo članak g. Lozanića, vidimo u kako teškim prilikama rade mnoga ribarska društva. Divno čudo da ne izgube strpljivost i ne prepuste sve svojoj tužnoj sudbini, kako rade često i mnogi naši ljudi. Ismet Sijerčić iz Rogatice opisuje bijelu pastrvu, koju je našao u Rakitnici. Stenlik Slavko je spjevao tužaljku ribara, a zatim se redaju razne vijesti. Ovaj list izdaje Središnje ribarsko društvo u Sarajevu. Godišnje izlazi 12 brojeva po 12 strana. Pretplata je Din. 50.— a šalje se spomenutom društvu na pošt. pret. 296 u Sarajevu.

Ribiško-lovski vestnik, God. V. br. 4—6. izlazi kao organ Saveza ribarskih društava u Dravskoj banovini. Donosi nastavak članka Rafaela Bučara »Višnjica in pritoki«, sa slikama. K. Šircelj opisuje kako je ulovio prvu svoju jalovu mladice-glavaticu. Branko Medved opisuje svoje uspjehe u lovu na mladice-glavatice, sa slikom 16.75 kg. teškog primjerka. A. K. piše članak »Od Ohridskog jezera« u kojem kritikuje knjigu Franca grofa Zedwitsa »Zaubervoller Balkan - Südost-

Europa zwischen gestern und morgen». Ističe da je knjiga puna netočnih podataka, ali je lijepo opremljena kao prvorazredna propagandna knjiga, pisana doduše po čovjeku, koji na nas gleda s visine skeptički i kritički, očima visokokulturnog nordijca, kako kaže A. K. Tačno primjećuje pisac, da je autor knjige trebao prije pročitati Karamanovu knjigu »Pisces Macedoniae« pa ne bi navodio da u Ohridskom jezeru ima somova i štika, a isto tako ne bi pisao da se uopće u jezeru i pritocima ne može ništa na udicu uloviti, iako A. K. citira tačno gdje i koliko je on i njegovi poznati upravo na udicu postigao uspjeha. Članak je ilustriran sa 4 slike.

Zatim je štampan Pravilnik o savjetodavnim ribarskim odborima, prenesen iz Službenih novina od 5. februara 1938. g. Oskar Savinski piše svoja redovna poglavlja iz akvaristike, konačno »Ribiška mreža« donosi razne manje vijesti i bilješke. Listu je priključena rubrika »Iz lovske torbe« za lovce, jer se list i zove ribarsko-lovački.

Ponovno je izašao Ribarski Vjesnik. Zagrebačko ribarsko društvo izdavalo je od 1923. g. svoj društveni list »Ribarski Vjesnik«, koji je g. 1934. proširen te je izlazio sa podnaslovom »List za unapređenje ribarstva i širenje znanja o ribama«. U izlaženju lista nastupio je g. 1937. prekid. Međutim u junu 1938. g. izašao je opet isti list sa podnaslovom »List za sportski ribolov« br. 1. god. XVI. Izdavač je Zagrebačko ribarsko društvo, a na čelu lista je označeno da donša službene vijesti Saveza ribarskih društava Savske banovine. Sadržaj je slijedeći: Spremanje (prepariranje) riba i ribljih glava. — O pecanju. — Koju starost doživi riba? — Ribarsko turističko putovanje po Jadranu. — Ribolov u Timočkoj Krajini. — Vijesti Saveza ribarskih društava Savske banovine. — Vijesti saveznih društava. — Razne zanimljivosti. — Literatura.

S. Mužinić: Ekološka ispitivanja na jadranskoj srdeli (*Clupea pilchardus* Walb). Beograd 1936. Na 109 strana dan je sa brojnim slikama i tabelama slijedeći sadržaj: Predgovor. Istoriski deo. Lična ispitivanja: Opšta metodika ispitivanja. Porast jadranskih srdela. Brojni odnos spolova kod jadranske srdela. Polna zrelost jadranske srdela. Pitanje rasa jadranskih

srdela. Ishrana jadranske srdela. Diskusija rezultata i zaključci. Literatura. Knjiga stoji Din 50.— i može se dobiti kod Ribarske književne zadruge s o. j. Zagreb, Medveščak 49, II.

Problemi našeg ribarstva. God. 1935 u mjesecu maju održan je u Zagrebačkom zboru prvi ribarski sajam sa ribarskom izložbom, a ujedno su priredene ribarske konferencije na kojima su sudjelovali mnogi ribarski stručnjaci i predstavnici ribarskih vlasti i ustanova. Na konferencijama su održani brojni referati i raspravljena mnoga pitanja i problemi našeg morskog i slatkovodnog ribarstva. Nakon konferencija ostvarena je vrlo dobra i umjesna ideja, da se svi referati zajedno sa diskusijama štampaju. Tako je izdana knjiga pod imenom »Naši ribarstveni problemi — Predavanja i rasprave o aktuelnim pitanjima našeg morskog i slatkovodnog ribarstva«.

Lijepa i opsežna ova knjiga na 176 stranica sadrži zaista toliko toga, da je ne samo vrijedno, nego i neophodno spomenuti je i prikazati, makar u kratko, što nam pruža. Obilje neriješenih problema našeg ribarstva toliko je, da od 1935. god. do danas, na žalost, svi izneseni problemi ostaju i nadalje u najvećoj mjeri aktuelni. Jedina promjena od veće važnosti nastupila je donošenjem novoga zakona o slatkovodnom ribarstvu od 28. oktobra 1938. god. Tragika našeg ribarstva jasno je izrečena u riječima Prof. Dra J. Hadžia (str. 45): »Tempo kojim se cijelo to pitanje razvija držim da je kod nas prepolagan«. Iako se ove riječi odnose na Oceanografski institut, ipak potpuno važe i za sva ostala pitanja našeg ribarstva.

Štampane rasprave čine zapravo bogat materijal, upotrebitiv u svako doba i u svakoj prilici kada se bilo šta radi u poslovima ribarstva. Nema stoga praktične svrhe iznositi ovdje u izvatku taj materijal, i upuštati se u razmatranje raznih problema, nego je najkorisnije svakome preporučiti da nabavi ovu knjigu. Dovoljno će biti da se navede samo sadržaj knjige i da ona time bude najbolje preporučena. Sve rasprave su grupisane u dvije grupe:

I. Morsko ribarstvo.

Ercegović A.: Osnove racionalnog i savremenog ribarstva.

Šoljan T.: Biološki problemi ribarstva na Jadranu.

Šrajber G.: Tehnika i unapređenje pomorskog ribarstva.

Vidmar V.: Organizacija riblje proizvodnje u Hrvatskom Primorju i gornjoj Dalmaciji.

Mitrović P.: Trgovina i promet morskom ribom.

Bošković S.: Trgovina ribom u srednjem Primorju.

Skomerža J.: Trgovina morskom ribom u Primorju Savske banovine.

Miličić D.: Staleška organizacija ribara na Jadranu.

C. R. Z.: Ribarsko zadrugarstvo na Jadranu.

Ivanišević F.: Obskrba ribara u starosti i bolesti.

Mitrović P.: Zakonodavstvo i uprava u oblasti pomorskog ribarstva.

II. Slatkovodno ribarstvo.

Stanković S.: Slatkovodno ribarstvo i produktivitet naših slatkih voda.

Plančić J.: Ribarstveno-biološko istraživanje voda kao osnov racionalnom ribarskom gospodarstvu.

Ivančić J.: Naše vještačko ribarstvo.

Drnić M.: Napučivanje rijeka i potoka ribom.

Kostial-Živanović D.: Izvoz naše slatkovodne ribe.

Čebular A.: Naše slatkovodno ribarsko zadrugarstvo.

Mužinić S.: Potreba i organizacija nastave iz ribarstva.

Taler Z.: Turizam i ribolov.

Zaključci konferencija.

Ladva, jedan naš ribarski čamac u moru. U br. 5. Jadranske straže opisuje Dr. Tonko Šoljan ladvu, ribarski čamac, sagrađen u glavnom od jednog komada t. j. debla. Takvi se čamci više ne grade, a ima ih samo nekoliko (navedena su tri) na našoj obali. Isti čamac je spomenut, opisan i sa slikama svojedobno u sarajevskom »Ribarskom listu« od istog pisca.

Pitanja i odgovori

Pitanje 1:

Da li moraju uzimati propisane obrasce za dnevne dozvole i ona lica, koja imaju ribolovnicu. Zakon o slatkovodnom ribarstvu propisuje u §. 33. t. 8. slijedeće: »Za ribolov samo udicom mogu se izuzetno izdavati i dnevne ribolovne dozvole za 1 do najviše 15 dana i licima koja nemaju ribarsku iskaznicu, odnosno ribolovnicu. Takve dozvole mogu se izdati samo na propisanim obrascima. Ministar poljoprivrede propisaće bliže odredbe za izdavanje ovih dozvola«.

Zakon o slatkovodnom ribarstvu propisuje u §. 33. t. 8. slijedeće: »Za ribolov samo udicom mogu se izuzetno izdavati i dnevne ribolovne dozvole za 1 do najviše 15 dana i licima koja nemaju ribarsku iskaznicu, odnosno ribolovnicu. Takve dozvole mogu se izdati samo na propisanim obrascima. Ministar poljoprivrede propisaće bliže odredbe za izdavanje ovih dozvola«.

U komentaru Dra Slavka Mužinića uz § 33. Zsr. (vidi: Posebno izdanje Zsr. str. 52.) rastumačeno je, da zakon dopušta ovu olakšicu u cilju unapređenja turizma. Domaći i strani turisti (u praksi dakle mo-

že to biti svako lice), mogu steći pravo ribolova na jednostavan način bez čitavog postupka oko vadenja ribolovnice.

Za ribarski turizam je vrlo važno pitanje, da li lica, koja su unesena u spisak ribolovaca i kojima je izdana ribolovnica te koja na temelju ribolovnice po §. 33. t. 5. ribolovnu dozvolu od vlasnika ili zakupca ribarskog revira (ili odeljka), moraju uzeti još i dnevnu ribolovnu dozvolu na obrascu po Din 10.— ako idu loviti na drugu koju vodu, za koju ne vrijedi njihova ribolovna dozvola. Da li u tom slučaju može tamošnji zakupac (ili vlasnik) ribolova izdati na temelju ribolovnice takvog lica, dozvolu za ribolov udicom za jedan ili više dana, bez obrasca po Din 10.— iz §. 33. Zsr., odnosno čl. 36. Prazilnika.

Odgovor:

Licima koja imaju ribarsku iskaznicu ili ribolovnicu nije potreban formular dnevne ribolovne dozvole. Izdavalac dozvole, bilo da je to organ vlasti ili zakupac ili vlasnik ribarskog revira ili odeljka će tu dozvolu upisati u ribarsku iskaznicu ili u ribolovnicu na određenom mestu, a u rubrici »Vreme za koje se izdaje